

# GASETA DE VILAFRANCA

ANY II

20 D'ABRIL DE 1927

NÚM 27

## Reportatges i Converses

### ELS APRENENTS

Vet ací una tasca vilafranquina que no hem sabut estimar, que ha calgut negligir i que no ha estat degudament valorada: els Concursos de treballs d'aprenents, celebrats l'any 17 i 18.

N'hem parlat amb Josep Senabre, qui va ésser-ne l'animador. Un somris agre-dolç ha solcat la faç de l'amic.

—Bé, conteu-nos com va anar la cosa

—Ara fa deu anys, pel maig de l'any 17 uns amics frisosos de millorament i perfecció concebérem l'idea de realitzar un concurs de treballs d'aprenents. Fou feta una crida als principiants dels diversos arts i oficis i, per via de preparació, Santiago Marco, l'intel·ligent decorador donà una interessantíssima conferència al saló d'actes de Cà la Vila el dia 3 de juny. Parlà de la conveniència i aventatges dels concursos d'aprenents i, a més a més, dissertà a propòsit de «Les indústries i l'art a l'interior de la casa».

—Trobàreu bon acolliment?

—Bona acollida, arreu; tant entre els industrials, com a l'Ajuntament, entitats locals, etc. L'èxit del primer concurs va ésser tan encoratjador que desseguida es pensà de preparar amb més calma i ajudats per l'experiència, el segon, de magnífics resultats.

—Parleu-nos dels organitzadors, si us plau.

—La comissió organitzadora del primer concurs va moure's, val a dir-ho, sense una presidència, només amb bona voluntat per part de tothom i empesos pel desig de superació en el treball professional. L'any següent va nomenar-se, amb encert, president de la comissió el senyor Romà de Saavedra, qui representava en-sems el «Niu d'Art». El senyor De Saavedra tractà tots els assumptes i l'organització amb un entusiasme extraordinari. Jo que, com a Secretari, havia d'estar-hi amb més contacte puc testimoniar-ho. Va reunir-nos a casa seva i tothora era disposat a treballar intensament per tal que la comissió sortís airoso de la seva comesa. El jurat de l'any 17 va ésser presidit per Alexandre Galí, de l'Escola de Belles Oficis de Barcelona, i el del 18 pel nostre entusiasta compatriota Josep Baltà de Cela.

—I, doncs, com és que no els haveu continuat?

—No és gaire estrany que no s'hagin organitzat més concursos i, menys, amb la cooperació dels mateixos organitzadors. Notàvem—si no en tots, en bona part dels treballs—un excés de massa ben fet, s'hi endevinava un no se què, que delatava la intervenció d'altri, que acostava els treballs a la perfecció, la qual cosa, és clar, anegava tota manifestació de la intuïció de l'autor i no donava la sensació d'un treball d'aprenent. Com que la celebració

d'aquests certàmens tenia per als iniciadors i organitzadors una més efectiva finalitat, calgué deixar los córrer.

—Però, ara,...

—Finides les seves tasques, la Comissió del segon any va adreçar una comunicació a la Corporació Municipal, a la que es demanava d'intercedir «prop de la Mancomunitat de Catalunya o del propi Estat», per a interessar-los la creació a Vilafranca d'una Escola local d'Arts i Oficis, puix seria un gros mitjà per a la conquesta d'una imminent i necessària perfecció en els arts i oficis de la nostra vila». I l'esmentada comissió oferia la seva modesta cooperació per aconseguir l'implantació de tal millora. Sortosament, l'exposició d'Art del Penedès ens ha porta l'Escola d'Art. Cal agrair-ho a qui sigui i tant-de-bó que l'Escola—ara ja n'és una fermança—produís els efectes d'una «escola dels oficis».

—Creieu en una represa d'aquells concursos?

—Entenc que s'hauria de fomentar aquesta represa, però sempre obligant els aprenents a assistir a aquesta «escola de bells oficis» que freturem, la qual, altrament, podria amb l'ajut de qui pot fer-ho, privar els patrons de prendre aprenents que no assistissin als cursos de l'Escola. Llavors els concursos de què parlem, que esdevindrien indispensables, podrien fer-se, amb garantida autenticitat dels treballs, cada bienni—cada any no permeten de veure prou bé els avenços—,

per tal com tots els treballs, serien executats dintre l'Escola, lliures de col·laboracions suspectes i permetent el ple desenvolupament dels petits artífexs.

Hi ha en la conversa de l'amic aquella flama roent de l'entusiasme, tan seva. Hi ha, encara, la satisfacció d'haver acomplert una bella tasca.

Rellegim el «dossier» que ens fa a mans per tal que ens fem càrrec de com va ésser duta a terme l'obra nobilíssima i generosa dels Concursos de treballs d'aprenents, amb la desinteressada estrena d'uns homes senzills que esgrimien per tota arma el glavi d'uns mots de Milà i Fontanals: «Dispenseu atenció i consideració als que sobresortiran en llur treball, per tal com ells transportaran llur art, llur nom i el de llur poble a llunyanes terres».

PERE MAS I PERERA

## Bibliografia

Novetats de la quinzena:

Edicions Diana

*Relacions*, per Josep Pla; preu 4 ptes.

Editorial Barcino

*Com es fa un tracte*, per Josep Maspons i Anglasesell; preu, 1 pta.

Biblioteca Damisel·la

*Els ulls de l'ànima*, novel·la per Clovis Eimeric; preu, 1 peseta.

Fundació Bernat Metge

*Horaci.—Satires i Epístoles*; preu, 4'50 ptes.

## ELS PARTITS JUDICIALS

Ha estat decidit un nou demarcament judicial de l'ària de l'Estat espanyol, per virtut del qual desapareixeran, si el penell no es torna a girar, els partits penedesencs de Vilanova i del Vendrell. El territori del Baix Penedès serà, si es duu a cap la divisió prevista, més esbocinat encara. Si la vella àmfora penedesenca va donar material per a tres discrets tupins i per al modelatge d'altres, una nova trencadissa serviria per confeccionar nous tipus de ceràmica oficial.

Hem esguardat sempre amb indiferència les llesques que els jerarques acostumen a fer al cos dels pobles. El sentiment popular i l'afinitat interlocal, com l'ànima de les nacions, són per damunt dels reixats i les fossades que de tant en tant hom idea. És potser aquest mateix convenciment que fa que Vilafranca no tingui art ni part en l'elaboració de les noves circumscripcions judicials. No ens fan, en veritat, fred ni calor.

El caprici dels governants segueix el seu saltironeig. A mercè d'ell el nucli central de la nostra comarca ha anat dilatant-se o encongint-se, a través dels temps. Després d'haver atiat una munió de localismes, hom pensa a ofegar-los de cop i volta, i aquesta mesura farà que Vendrell i Vilanova deixin d'ésser caps de partit. Planyem-nos-en.

Si en elaborar el nou pla no es vingués a complicar l'administració de la justícia oficial, si no es dificultés l'exercici normal dels drets civils, romanaríem indiferents, deixariem passar, deixariem fer. Però, d'ací d'allà, hom sent les veus dels qui protesten contra aquesta disposició arbitrària que unirà pobles amb pobles, sense cap nexa que ho justifiqui, sense una xarxa de vies de comunicació que ho aconselli. Tant per tant, tal com és ara, es facilita la funció judicial.

El nostre penedesisme no és gens afalagat per les reformes que el govern pensa d'introduir. Es crea prèviament ja una atmosfera difícil, un teixit de rancúnies que es podrien evitar amb un mètode més racional: posar d'acord les demarcacions convencionals amb les tradicionals i naturals. Pel fet d'ésser a contracor, ni que fos atribuïda la jurisdicció de l'antigua vegueria a Vilafranca, no seriem satisfets. El retrobament del Penedès—en el fons inamovible—ha d'obeir a una simpatia immanent, a un voluntari desig d'apropament i de connexió.

## L'ensenyament públic a Vilafranca i a Sant Sadurní

L'arquitecte vilafranquí Eugeni Campllonch, qui fou també regidor, dreçà un plànol per a un Grup Escolar que havia d'emplaçar-se a la zona Migdia de la nostra vila.

L'Ajuntament d'aquells temps no portà a terme el projecte.

Una Corporació municipal posterior encomanà a l'arquitecte municipal senyor Pons un plànol per a un Grup Escolar que hom pretenia de situar al Tívoli.

Aquest plànol, dibuixat l'any 1920, ha estat tramès el 30 de Març d'enguany — junt

amb tot l'expedient de petició — pel senyor Alcalde al senyor Governador Civil de Barcelona, qui tres dies abans havia encarregat que no es deixés passar aquell mes, sense trameure a Madrid un projecte de noves Escoles nacionals d'Ensenyança primària a Vilafranca, demanant la subvenció oferta per un R. D. de fa cinc anys, que ja aquest any posa fi als seus efectes.

El pla de 1920, disposat per no sabem qui (ni volem saber-ho), consistia en una gran sala per a nens i una gran sala per a nenes.

Un primer pis era destinat a habitacions dels mestres.

Com que aquella reial disposició dictada el 1922, mentre era Ministre Joaquim Salvatella, no permetia que dins el mateix local existissin estatges particulars, totjust es rebé suara l'encàrrec del Governador, qui tant d'interès mostrava en l'assumpte vilafranquí, el senyor Pons, que es trobava el dissabte a Vilafranca, canvià la planta del primer pis, reservant-lo a una sala d'actes per a nens i a una altra per a nenes.

El pressupost de l'edifici és de 247.000 pessetes.

Si l'Estat accedeix al que l'Alcalde li demana (apoiat pels acords ràpids de l'Ajuntament en pes, de la junta local d'Instrucció pública i dels mestres, i recomanat pel general Milans del Bosch), 173.000 pessetes seran bestretes pel Govern per al seu edifici i les altres 74.000 pessetes seran pagades per l'Ajuntament, qui ha de donar també el terreny necessari per al casal i el camp escolar adjunt.

Es cerquen espais edificables a la part Nord de la vila, des de la Parellada en amunt. Els senyors Alvarez, Ferrer,

Feliu i Colomer són els comissionats del municipi examinadors de tot el que fa referència a això.

\*\*\*

Un sincer comentari: si aquest projecte no fos millorat, el més aviat possible, fóra una cosa llastimosa: pel mateix preu, la població escolar de Vilafranca podria tenir una bona part del que es mereix.

I el que es mereix resulta radicalment el contrari del projecte de 1920, afilat amb tota pressa en 1927.

Amb la particularitat que tant o més fàcil és aconseguir de l'Estat el que convé a una vila de deu mil habitants com Vilafranca, com aconseguir el que ja no convé.

\*\*\*

En el mateix partit judicial de Vilafranca del Penedès, Sant Sadurní, compta amb més mestres públics que Vilafranca.

No calen comentaris.

Ja per R. O. de 31 d'Octubre de 1922, s'atorgà a Sant Sadurní la graduació d'una escola de nens, amb tres graus.

Aquest primer pas fou donat a Sant Sadurní amb molt d'encert i amb poc sacrifici.

I per a la bona instrucció de la infància, allò és més transcendental que un palau de cinquanta mil duros, si aquest es deixa a un sol mestre i a una sola mestressa.

\*\*\*

No pot satisfer-nos la indicació que es formula, de què més tard serà possible de instal·lar al mateix edifici dos graus per a cada sexe a planta baixa i un grau al pis superior. No és sols qüestió de dos embans ni de dos pavellons.

Per què no s'elabora ja ara tot seguit un pla definitiu, en l'afer que és de la màxima importància per a la Vilafranca de demà?

P. REGULL